



Структура 2015/2016 навчального року

У цьому випуску:

1. Структура 2015/2016 навчального року
2. Проблеми формування мотивації навчальної діяльності учнів
3. Науково-дослідницька діяльність учнів
4. Фізкультхвилинки на уроках
5. Пам'ятки для вчителів
6. Календар пам'ятних та ювілейних дат 2015 року

Відповідно до статті 16 Закону України «Про загальну середню освіту» структуру навчального року встановлюють загальноосвітні навчальні заклади за погодженням із місцевими органами управління освітою:

I семестр - з 1 вересня по 25 грудня;

II семестр - з 11 січня по 27 травня.

Упродовж навчального року для учнів проводяться канікули (орієнтовно):

осінні з 26 жовтня по 1 листопада;

зимові з 28 грудня по 10 січня;

весняні з 21 по 27 березня.

Як передбачено статтею 34 Закону України «Про загальну середню освіту», навчальний рік закінчується проведенням державної підсумкової атестації випускників початкової, основної та старшої школи.

Вручення документів про освіту рекомендуємо провести для випускників 9-х класів - 8-9 червня, 11-х класів – 28-29 травня.

Державні свята на 2016 рік:

01 січня 2016 - Новий рік;

07 січня 2016 - Різдво Христове;

08 березня 2016 - Міжнародний жіночий день;

1 травня 2016 - Пасха;

01 та 02 травня 2016 - День міжнародної солідарності трудящих;

09 травня 2016 - День Перемоги;

19 червня 2016 - Трійця;

28 червня 2016 - День Конституції України;

24 Серпня 2016 - День Незалежності України;

14 жовтня 2016 - День захисника України;

**Нехай учитель поспішає
до дітей, радіє кожній
зустрічі з ними, тоді й
діти поспішатимуть у
школу й щиро
радітимуть кожній
зустрічі зі своїм
учителем**

Ш.Амонашвілі

Проблеми формування мотивації навчальної діяльності учнів

...Не можна зовні в процесі навчання формувати мотиви, на що сподіваються багато педагогів. Мотив – складне психічне утворення, яке повинен побудувати сам учень.

Є.П.Ільїн

Традиційна українська школа розглядає кожну дитину не стільки як об'єкт, що потребує впливу, скільки як особистість, що інтенсивно розвивається в процесі навчальної діяльності. І щоб учень займав активну позицію в процесі навчальної діяльності, він повинен мати потужні джерела мотивації навчання. Теорія мотивації впливає з необхідності будувати педагогічний процес таким чином, щоб його методика орієнтувалась на якомога глибше проникнення у внутрішній світ дитини, мала на меті пробуджувати й розвивати в ній здібності і нахили. Важливу роль у мотивації навчання виконують методи емоційного стимулювання учнів, які в процесі навчання створюють ситуацію емоційно-моральних переживань.

Метод створення емоційних переживань

Емоційна розповідь вчителів, ілюстрації, - це прийоми реалізації методу в навчанні. Одним із прийомів емоційного мотивування є створення ситуації захопленості, тобто введення до навчального процесу захоплюючих прикладів, дослідів, парадоксальних фактів на уроках. Для створення емоційних ситуацій під час проведення уроків великого значення набувають художність та емоційність мови вчителя.

Створення ситуації успіху

Одним із найдієвіших методів мотивації навчання для учнів з середнім рівнем знань має бути створення на уроці ситуації успіху. Тому доцільно добирати для учнів посильні завдання, під час оцінювання слід забезпечувати належний мікроклімат, у якому учень позбувається почуття невпевненості та страху.

Схвальні оцінювальні судження вчителя викликають в учнів позитивні емоції. Часто оцінка відіграє роль вольового мотиву, проте говорити про її стимулююче значення можна тільки тоді, коли вона викликає в учня бажання поглибити знання, формує в нього вольові риси характеру. Дієвість оцінювання значною мірою залежить від коментування її педагогом. Бо гуманізація освіти вимагає, щоб навчання було вільним від тиску на учнів, психологічного дискомфорту, породженого необ'єктивним оцінюванням



Використання тестів

Кожному вчителю слід пам'ятати, у чому полягає органічний зв'язок між обов'язком та інтересом, і не протиставляти їх між собою. Тому формувати в учнів мотиви пізнавальності й відповідальності необхідно на основі пояснення суспільного й індивідуального значення навчання, методів успішного використання обов'язків, оперативного контролю за виконанням вимог та ін.

Підвищенню мотиваційної складової набуття учнями нових знань, умінь та навичок сприяє вдосконаленню контролю й оцінки знань за допомогою тестів. Практичний досвід використання систем тестування показує, що результати тестування стимулюють пізнавальну активність учнів.

Що ж є найбільш ефективним каталізатором процесу навчання?

Щоб відповісти на це запитання, згадаймо, що тільки у вигляді гри навчають своє потомство тварини. Можна з впевненістю сказати, що гра – це найефективніша форма навчання. Помітний ефект дають ділові ігри, спрямовані на розв'язування прикладних задач. Вони активізують як інструмент і технологію саморозвитку, так і творче мислення. Засвоєння й закріплення матеріалу відбувається в кілька разів швидше, якщо використовується метод «навчання під час гри».

Науково-дослідницька діяльність учнів

Найперше, що має зробити вчитель, - це розвинути в учня дух допитливості

Д. Менделєєв

Наш ліцей як один з провідних закладів освіти м. Харкова бачить своє завдання у виявленні та створенні оптимальних умов для розвитку творчих здібностей і обдарувань учнів відповідно до їх захоплень і талантів, підготовці майбутнього інтелектуального та наукового потенціалу країни. У цьому плані неабиякого значення набуває науково-дослідницька діяльність, де вчитель виступає в ролі організатора.

Процес формування науково-дослідницьких умінь і навичок ліцеїстів складний та довготривалий, керувати ним може досвідчений і умілий вчитель, який бачить та розрізняє в цьому процесі кілька етапів:

I етап – створення умов для виявлення інтересів, здібностей учнів як прояву їх готовності до будь-якої творчої діяльності в цілому та науково-дослідницької зокрема;

II етап – оволодіння оптимальним обсягом знань, умінь, навичок, ідей, необхідних для виконання наукового дослідження, методів пізнання завдань і цілей роботи, а також способів їх досягнення;

III етап – самоосвітня науково-дослідницька діяльність, що передбачає поєднання власних мотивів, захоплень, інтересів із комплексом заходів щодо їх вирішення; свобода й самостійність вибору форм, методів, темпів, джерел дослідження залежно від можливостей; безперервність у самоосвіті й самовдосконаленні; уміння аргументовано й доказово подати результати досліджень тощо

Одним із основних завдань школи на сучасному етапі є розвиток інтелектуального потенціалу підростаючого покоління, творчо обдарованої молоді, її залучення до наукової діяльності, орієнтованої на вирішення нагальних проблем суспільства, вдовolenня національних інтересів країни, формування нових громадян України, основними рисами яких є компетентність, діловитість, прагнення до безперервної самоосвіти та самовдосконалення, різнобічність інтересів та захоплень, дивергентність мислення тощо.

Аби дитина максимально позитивно пройшла всі етапи, набувши необхідних знань та навичок, у ліцеї розроблена ціла система заходів щодо виявлення учнів, схильних до науково-дослідницької роботи, розвитку та вдосконалення їх здібностей. Саме з цією метою в закладі працюють факультативи та спецкурси; проводяться предметні тижні, нестандартні заняття, позакласні заходи, зустрічі із фахівцями з ВНЗ та науковими консультантами; засідання наукового товариства учнів, «День науки», звітна конференція МАН тощо.

Одне з головних правил участі в науково-дослідницькій діяльності – власна зацікавленість та захоплення учня. Важливо пам'ятати, що в дослідницькій діяльності важливу роль відіграють самостійність у прийнятті рішення. Це важливо, тому що необхідно планувати одночасно свою діяльність на період дослідження.

Загалом, беручи участь у науково-дослідницькій роботі, юні науковці переконуються в необхідності творчого підходу до власної діяльності, вибору свого майбуття, поступово переконуючись у правильності твердження, що для того, щоб чогось у житті досягти, треба постійно й вдумливо працювати. Самостійно відшукувати шляхи й способи розв'язання проблем, діти опановують навички дослідження, пошуку, творчості, які їм неодмінно знадобляться в майбутній професійній діяльності.



Фізкультхвилинки на уроках



Більшу частину доби дитина перебуває в статистичному положенні, тобто сидить: у школі під час уроків; удома, коли виконує домашні завдання, читає, переглядає телепередачі або грається в комп'ютерні ігри. При цьому дитина несе величезне навантаження. Статистичне навантаження вступає в протиріччя з фізичним розвитком дитини. Як наслідок – розвиток перевтоми. У дитини знижується працездатність, проявляються негативні емоції, погіршується самопочуття. Тому при виявленні в дітей перших ознак перевтоми необхідно робити перерви, під час яких діти могли б виконувати нескладні фізичні вправи. Останні сприяють поліпшенню функціонування мозку, відновлюють тонус м'язів, які підтримують правильну поставу, знімають напругу з органів зору і слуху, з утомлених від письма пальців.

Фізкультхвилинка включає 3-4 вправи, добре знайомі дітям і легкі для виконання. Необхідно включати в комплекс вправи для відпочинку очей, дихальні вправи, вправи на координацію рухів, вправи на цілеспрямоване навантаження та розслаблення різних груп м'язів. Кожна вправа виконується 3-4 рази в середньому темпі. Тривалість - 2-3 хвилини. Наведемо приклади комплексів вправ.

Комплекс вправ 1 (сидячи за партою):

1. Вихідне положення – руки на парті, витягнуті вперед;
1-2 – підняти руки вгору, потягнутися;
3-4 – вернутися у вихідне положення, 2-3 рази.
2. Вихідне положення – руки за головою, лікті вперед;
1-2-3 – лікті розвести в сторони, прогнутися.
3. Вихідне положення – руки за голову;
1 – руки вгору, потягнутися;
2 – у вихідне положення;
3-4 – те ж саме, 2-3 рази.
4. Вихідне положення – руки до плечей, лікті притиснути до тулуба;
1-2-3-4 – обертання рук веред;
5-6-7-8 – обертання рук назад, 2-3 рази.

Комплекс вправ 2 (для розвитку дихання):

1. Вихідне положення – стати рівно, руки вниз;
1-2 – руки в сторони – вдихнути;
3-4 – різко обняти себе руками за плечі – видихнути.
Повторити 3-4 рази.
2. Вихідне положення – стати рівно, руки вниз;
1-2 – руки в сторони – вдихнути;
3-4 – присісти, обняти руками коліна – видихнути.
Повторити 3-4 рази.
3. Вдихнути широко відкритим ротом, видихнути носом. Повторити 4-5 разів

Комплекс вправ 3 (гімнастика для очей):

1. Швидко покліпати очима; заплющити очі та посидіти спокійно, повільно рахуючи до 5. Повторити 4-5 разів.
2. Міцно замружити очі. Порахувати до 3, відкрити очі та подивитись вдалечінь. Порахувати до 5. Повторити 4-5 разів..
3. У середньому темпі проробити 3-4 кругових рухів очима в правий бік, стільки ж само у лівий бік. Розслабивши очні м'язи, подивитися вдалечінь – на рахунок 1-6. Повторити 1-2 рази.

Також дітям подобаються фізкультхвилинки, які супроводжуються віршованими текстами. Щоб у дітей не збивався ритм дихання, їх рухи повинні бути точними й сильними

Процес виконання фізичних вправ повинен бути цікавим для дітей, тому необхідно час від часу змінювати вправи (кожні 2-3 тижні), виконувати їх під музику, включаючи танцювальні рухи.

Найкращий спосіб зробити дітей хорошими – це зробити їх щасливими

О.Уальд

Пам'ятки для вчителів

«З чого починається ефективний урок»

- На помилках вчаться. Діти не повинні боятися припуститися помилки.
- Давайте дітям максимально виявити свою ініціативу. Учть учнів самостійно думати й працювати.
- Творче ставлення до роботи й навчання — запорука ефективного уроку.
- Не у всіх дітей вистачає терпіння та наполегливості поступово переходити від простого до складного. Не давайте учням зневіритись у своїх силах.
- Якщо ваш голос виказує роздратування, розчарування та зневіру, діти запам'ятають саме ці емоції, а не мудрість, яку ви намагалися до них донести.
- Кожен учень по-своєму сприймає матеріал. Зважайте на це.
- Найкращий той діалог, у процесі якого діти відгукуються не на слова, а на думки.
- Добрій пам'яті передують пильна увага.
- Думки учня набагато продуктивніші за думки вчителя.
- Чогось навчитися можна тільки практикою.
- Повторювати вивчений матеріал потрібно з інтервалами. Так економніше та ефективніше.
- Створюйте проблемні ситуації на уроках. Там, де немає вибору, немає мислення.
- Якщо дитина дивується, вона починає мислити. Нові ідеї — продукт творчої уяви.
- Зацікавленість — найдужча мотивація до навчання.
- Учть дітей робити нотатки.
- Запам'ятовування матеріалу часто залежить від його викладу. Про рівень учителя можна зробити висновок із того, як він уміє висловлюватися.
- Є два основні мотиви, які формують поведінку людини: отримати винагороду й уникнути покарання. Застосовуйте ці мотиви на уроках.
- Якщо вчитель стоїть, він більше привертає до себе увагу дітей.
- Плануйте дискусії, диспути на уроці. Це посилює увагу дітей.
- Учитель не повинен говорити без упину. Діти не встигають за його думками.
- Про те, наскільки цікавим є зміст уроку, робіть висновок не зі свого погляду, а з погляду учнів. Особливо ретельно готуйте початок уроку. Часто саме від нього залежить успіх усього заняття.

Правила роботи з невстигаючими учнями

1. Побачте здібності «слабкого» учня та намагайтесь передати йому цю віру в себе.
2. Надаючи слабким віру в те, що вони запам'ятають, зрозуміють, частіше пропонуйте їм одноманітні завдання (з учителем, класом, самостійно).
3. Пам'ятайте, що для «слабкого» необхідно надавати додатковий час «вживання» в матеріал. Не квапте його. Навчіться чекати.
4. Кожен урок – продовження попереднього. Постійне повторення основного матеріалу – один з прийомів роботи зі «слабкими».
5. Не намагайтесь надати якомога більше нового матеріалу. Умійте обирати найважливіше, пояснити його, повторити, закріпити.
6. Роботу з невстигаючими не приймайте примітивно. У цьому випадку йде постійний розвиток пам'яті, логіки, мислення, емоцій, почуттів, зацікавленості в навчанні.
7. Спілкування – головна складова будь-якої методики. Якщо ви не зможете привернути учнів до себе – не матимете й результатів навчання.
8. Навчіться керувати класом. Якщо заняття одноманітне, діти самі знайдуть вихід – займатимуться своїми справами.
9. Навчіться залучати до навчання слабких більш сильних учнів. Викладення матеріалу, опитування сильних – поєднайте їх зі слабкими, таким чином продовжуйте навчання.
10. Розпочавши ціленаправлену роботу зі «слабкими», пам'ятайте: через деякий проміжок часу їх середовище знову поділиться – на здібних, середніх та... «невстигаючих»



Календар пам'ятних та ювілейних дат 2015 року

Вересень

- 05.09** – 280 років від дня народження *Йогана Крістіана Баха*, німецького композитора, піаніста.
- 07.09** – 145 років від дня народження *Олександра Івановича Купріна*, російського письменника.
- 10.09** – 130 років від дня народження *Олександра Володимировича Палладіна*, українського біохіміка.
- 10.09** – 110 років від дня народження *Володимира Миколайовича Костецького*, українського живописця.
- 15.09** – 125 років від дня народження *Агати Крісті (Мері Кларісса Міллер)*, англійської письменниці.
- 19.09** – 100 років від дня народження *Анатолія Семеновича Бережного*, українського хіміка і технолога в галузі силікатів.
- 21.09** – 135 років від дня народження *Володимира Олександровича Пархоменка*, українського історика.
- 23.09** – 115 років від дня народження *Володимира Михайловича Кубійовича*, українського і французького географа, демографа, енциклопедиста.
- 29.09** – 170 років від дня народження *Івана Карповича Карпенка-Карого (Тобілевича)*, українського драматурга.

Жовтень

- 3.10** – 120 років від дня народження *Сергія Олександровича Єсеніна*, російського поета.
- 20.10** – 115 років від дня народження *Джека Ліндсея*, англійського письменника, критика, літературознавця, перекладача.
- 22.10** – 145 років від дня народження *Івана Олексійовича Буніна*, українського та російського письменника, перекладача
- 25.10** – 190 років від дня народження *Йогана Штрауса (сина)*, австрійського композитора, скрипаля, диригента.

- 29.10** – 130 років від дня народження *Абрама Федоровича Йофте*, російського фізика, одного з основоположників фізичної школи.
- 30.10** – 225 років від дня народження *Кароля Лінінського*, польського скрипаля й композитора.
- 31.10** – 180 років від дня народження *Адольфа фон Байєра*, німецького хіміка-органіка, лауреата Нобелівської премії (1905).

Листопад

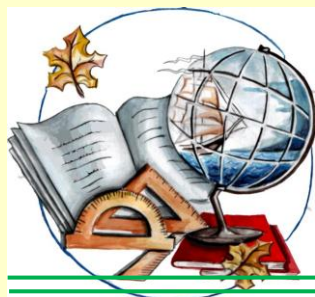
- 10.11** – Всесвітній день науки в ім'я миру та розвитку.
- 13.11** – 165 років від дня народження *Роберта Льюїса Стівенсона*, англійського письменника.
- 28.11** – 135 років від дня народження *Олександра Олександровича Блока*, російського поета.
- 30.11** – 180 років від дня народження *Марка Твена*, американського письменника.

Грудень

- 4.12** – 140 років від дня народження *Райнера Марії Рільке*, австрійського і німецького поета.
- 5.12** – 195 років від дня народження *Афанасія Афанасійовича Фета*, російського поета.
- 17.12** – 245 років від дня народження *Бетховена (Людвіг ван Бетховен)*, німецького композитора, піаніста, диригента.
- 24.12** – 105 років від дня народження *Антон Карловича Вальтера*, українського фізика, засновника школи ядерної фізики в Харківському університеті.
- 30.12** – 150 років від дня народження *Джозефа Рер'ярда Кіплінга*, англійського прозаїка, поета, казкаря.

**«Школа - це майстерня, де формується думка
підростаючого покоління, треба міцно тримати її в
руках, якщо не хочеш випустити з рук майбутнє».**

А.Барбюс



Харківський технічний ліцей № 173
вул.. Самаркандська, 17
<http://lyceum173.edu.kh.ua/>